

Arkadiusz Marciniak, Włodzimierz Rączkowski

Brzeście, gm. Sławno, woj. słupskie,
st. 13

Informator Archeologiczny : badania 22, 49-50

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

EPOKA ŻELAZA

OKRES HALSZTACKI

**Bednary, gm. Nieborów,
woj. skierniewickie,
st. 6**

**Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii**

Badania prowadziła mgr Lubomira Tyszler przy współpracy mgr Beaty Górskiej-Grabarczyk, pod kierunkiem doc. dr Jerzego Kmlecińskiego. Badania finansował WKZ w Skierniewicach. Pierwszy sezon badań. Osada z okresów halsztackiego, lateńskiego i wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest w dolinie Bzury, w pobliżu zakola starorzecza, na niewielkim wypłaszczonej wyniesieniu. Odkryte w czasie badań powierzchniowych AZP, jest jednym z zespołu sześciu sąsiadujących ze sobą stanowisk z okresu wpływów rzymskich.

Badania rozpoznawcze objęły obszar 170 m² (wykop I-IV). W wykopach odkryto liczne jamy i bliżej nieokreślone obiekty. Zawierały one fragmenty ceramiki, w niektórych wystąpiły fragmenty kości zwierzęcych oraz połupane przepalone kamienie. W wykopie II odkryto jamę z gliną, głęboką na ok. 80 cm. Odkryty surowiec żelazny pozwala przypuszczać, że w osadzie rozwijała się również metalurgia żelaza. Materiał ceramiczny, niejednorodny chronologicznie i kulturowo, jest często przemieszany w odkrywanych obiektach. Wierzchnie warstwy kulturowe osady kultury przeworskiej zostały najprawdopodobniej niemal całkowicie zniszczone, pozostał po nich głównie materiał powierzchniowy.

Nie przewiduje się kontynuacji badań.

Biłonica Strzelecka, gm. Strzelce Opolskie, woj. opolskie, st. 1 - patrz okres wpływów rzymskich.

Bocheniec, gm. Małogoszcz, woj. kieleckie, st. 3 - patrz epoka brązu.

Borucino, gm. Stężyca, woj. gdańskie, st. 1 - patrz okres lateński.

Branice, woj. opolskie, st. 7 - patrz epoka brązu.

Brody Pomorskie, woj. gdańskie, st. 20 - patrz neolit.

**Brzeście, gm. Sławno,
woj. słupskie,
st. 13**

**Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii w Poznaniu**

Badania prowadzili mgr mgr Arkadiusz Marciniaś i Włodzimierz Rączkowski (autor sprawozdania). Finansował WKZ w Słupsku. Pierwszy sezon badań. Materiały kultury amfor kulistych i z wczesnego średniowiecza oraz cmentarzysko ludności kultury pomorskiej.

Stanowisko położone jest na niewielkim płaszczysto-gliniastym wyniesieniu w obrębie wysoczyzny morenowej, w pobliżu drogi łączącej Gwiazdowo z Żukowem. Badania miały charakter ratowniczy w związku z niszczeniem grobów przez głęboką orkę. Ich celem było ustalenie chronologii cmentarzyska i możliwie precyzyjnie określenie zwyczajów grzebalnych ludności użytkującej to cmentarzysko.

Eksploracją objęto 325 m². Zarejestrowano 25 obiektów. Materiały i obiekty można przyporządkować do następujących jednostek podziały chronologiczno-kulturowego:

1/ Materiały ludności kultury amfor kulistych - kilka fr. ceramiki, pojedyncze krzemienie oraz jeden domniemany obiekt (jama postępuwa?).

2/ Materiały ludności kultury pomorskiej (przypuszczalnie z okresu I aD) - kilka obiektów, w tym groby o konstrukcji skrzynkowej (2), groby popielnicowe o innych konstrukcjach kamiennych (2), bezpopielnicowy grób jamowy (1) oraz grób symboliczny (?) z konstrukcją kamienną (1). Groby skrzynkowe budowane były według klasycznych zasad stosowanych w kulturze pomorskiej. Wewnątrz jednej z popielnic znaleziono szczątki przepalonych ozdób ze szkła i brązu.

3/ Materiały z okresu wczesnego średniowiecza - pojedyncze fragmenty ceramiki, brak stałych pozostałości osadniczych.

Chronologii i funkcji pozostałych obiektów nie da się określić.

Materiały znajdują się czasowo w Instytucie Prahistorii UAM.

Nie przewiduje się kontynuacji badań.

Brzeźle, gm. Pleszew, woj. kaliskie, st. 29 - patrz epoka brązu.

Gąsawa,
woj. bydgoskie,
st. 2

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie Oddział w Biskupinie

Badania prowadziła mgr Danuta Plotowska i mgr Wojciech Plotowski (autor sprawozdania). Finansowało Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. Drugi sezon badań. Cmentarzysko kultury łużyckiej z okresu halsztackiego.

Badania cmentarzyska w dalszym ciągu miały charakter ratunkowy. Wykopy zostały założone na wolnym jeszcze terenie w obrębie działek budowlanych. Centrum cmentarzyska zachowało się, lecz nie można uchwycić jego zasięgu ze względu na zwartą zabudowę tego obszaru.

Eksploracją objęto powierzchnię 120 m². Odsłonięto 24 groby popielnicowe (od nr 92 do 115) oraz jeden obiekt o nierozpoznanym charakterze. Połowa obiektów grobowych to zespoły skromnie wyposażone i bardzo zniszczone, zawierające od kilku do 20 naczyń (grób nr 100). Wszystkie obiekty zalegały płytko, 1520 cm od powierzchni ziemi w warstwie humusu.

Z zabytków wydzielonych można wymienić: 4 spiralne pierścionki z cienkiego drutu brązowego (z popielnicy - grób 106), pierścionek również z brązowego drutu rozklepanego w wąską taśmę (z popielnicy z grobu 96), paciur gliniany z grobu 92. Wystąpiły też zabytki z krzemienia narzutowego bałtyckiego (odhupki, rdzenie, odpadki przemysłowe), zarówno w grobach jak i warstwie ziemi ornej.

W celu zapoznania się ze stratygrafią i charakterem warstw geologicznych założono wykop sondażowy o wymiarach 2,8 x 1,3 m. Od 60-70 cm od powierzchni ziemi występują warstwy utworów wodnolodowcowych, a od głębokości 135 cm wody gruntowe.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Państwowym Muzeum Archeologicznym Oddział w Biskupinie.

Badania nie będą kontynuowane.

Gorszewice,
gm. Kazimierz Wlkp.,
woj. poznańskie,
st. 1

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Badania prowadziła mgr Urszula Narożna-Szamtek z ZAW IIKM PAN w Poznaniu. Finansowało MA w Poznaniu. Drugi sezon badań. Badania sondażowe stanowisk kultury łużyckiej.

Wobec planowanych melioracji na gruntach sołectwa Gorszewice, kontynuowano zapoczątkowane w ubiegłym roku archeologiczne prace inwentaryzacyjne. Do badań tych wytypowano stanowiska z materiałem kultury łużyckiej mając na uwadze nie zlokalizowane dotychczas odkopane ponad 100 lat temu, znane cmentarzysko z wczesnej epoki żelaza. Ogółem założono 47 sondaży na 7 stanowiskach archeologicznych (1, 4, 9, 24, 25, 27, 32), przekopując łącznie 235 m² do głębokości 0,20 m - 1,8 m.

Najważniejszym osiągnięciem jest niewątpliwie lokalizacja cmentarzyska z okresu halsztackiego, którego wcześniej, mimo dwukrotnie prowadzonych badań wykopaliskowych i powierzchniowych, nie udało się odkryć. Stanowisko to o powierzchni 1,5 - 2 ha jest usytuowane na cyplu w pobliżu dawnego brzegu jeziora, obecnie przy torze kolejowym Kazimierz-Półko.